

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE**

26 novembre 2010

**PROPOSITION DE LOI****modifiant la législation  
en ce qui concerne la lutte  
contre les mariages de complaisance**(déposée par Mme Nahima Lanjri et consorts)  
\_\_\_\_\_**BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

26 november 2010

**WETSVOORSTEL****tot wijziging van de wetgeving  
wat de strijd tegen  
schijnhuwelijken betreft**(ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s.)  
\_\_\_\_\_**RÉSUMÉ***Les auteurs proposent une série de mesures visant à lutter contre les mariages de complaisance.**Cette proposition de loi doit être lue conjointement avec une autre proposition de loi (Doc. Parl. Chambre 2010-11, n° 53K 0719/001).***SAMENVATTING***De indieners stellen enkele maatregelen voor om de strijd tegen schijnhuwelijken aan te gaan.**Dit wetsvoorstel dient te worden samengelezen met een ander wetsvoorstel (Parl. St. Kamer 2010-11, nr. 53K 0719/001).*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie<br/> PS : Parti Socialiste<br/> MR : Mouvement Réformateur<br/> CD&amp;V : Christen-Democratisch en Vlaams<br/> sp.a : socialistische partij anders<br/> Ecolo-Groen! : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen<br/> Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten<br/> VB : Vlaams Belang<br/> cdH : centre démocrate Humaniste<br/> LDD : Lijst Dedecker<br/> PP : Parti Populaire</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p><i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i></p> <p>DOC 53 0000/000: Document parlementaire de la 53<sup>ème</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</p> <p>QRVA: Questions et Réponses écrites</p> <p>CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</p> <p>CRABV: Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</p> <p>CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</p> <p>PLEN: Séance plénière</p> <p>COM: Réunion de commission</p> <p>MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</p> | <p><i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i></p> <p>DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53<sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</p> <p>QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden</p> <p>CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</p> <p>CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)</p> <p>CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</p> <p>PLEN: Plenum</p> <p>COM: Commissievergadering</p> <p>MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</p> |
| <p><i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i></p> <p>Commandes:<br/> Place de la Nation 2<br/> 1008 Bruxelles<br/> Tél.: 02/ 549 81 60<br/> Fax: 02/549 82 74<br/> www.laChambre.be<br/> e-mail: publications@laChambre.be</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p><i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i></p> <p>Bestellingen:<br/> Natieplein 2<br/> 1008 Brussel<br/> Tel.: 02/ 549 81 60<br/> Fax: 02/549 82 74<br/> www.deKamer.be<br/> e-mail: publicaties@deKamer.be</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES ET MESSIEURS,

La présente proposition de loi reproduit quasi intégralement le texte du projet de loi élaboré au sein du précédent gouvernement par le ministre de la Justice, M. De Clerck, ce projet n'ayant toutefois jamais été déposé au Parlement.

La présente proposition de loi doit être lue conjointement avec la proposition de loi instituant une banque de données en vue de lutter contre les mariages de complaisance (*Doc. Parl. Chambre 2010-11, DOC 53 0719/001*).

Le droit au mariage est garanti et reconnu par plusieurs conventions internationales telles que, notamment, la Déclaration universelle des droits de l'homme (article 16), la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales (article 12) et le Pacte international relatif aux droits civils et politiques (article 23.2).

Le mariage peut toutefois également être un moyen d'abuser de la législation en matière de séjour. C'est pour cette raison que le Conseil de l'Europe a adopté, le 4 décembre 1997, une résolution sur les mesures à adopter en matière de lutte contre les mariages de complaisance.

Avec la loi du 4 mai 1999, le législateur belge s'est également engagé dans la lutte contre les mariages de complaisance. Le système de la publication des bans de mariage a été remplacé par la déclaration de mariage, un motif de nullité spécifique aux mariages de complaisance a été prévu et une base légale a été fournie à l'officier de l'état civil, sur laquelle il peut refuser de célébrer un mariage de complaisance. Ces nouvelles dispositions ont été précisées dans la circulaire du 17 décembre 1999.

En 2006, le mariage de complaisance a également été lié à une incrimination. La loi du 12 janvier 2006 a introduit dans la loi sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, un article 79*bis* qui sanctionne le mariage de complaisance ainsi que la tentative de mariage de complaisance.

Suite à cela, le Collège des procureurs généraux a créé un groupe de travail en vue de donner des directives aux parquets et d'uniformiser l'intervention des différents acteurs.

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt quasi integraal de tekst over van het wetsontwerp dat binnen de vorige regering door Justitieminister De Clerck werd uitgewerkt. Dit ontwerp werd echter nooit in het Parlement ingediend.

Dit wetsvoorstel dient te worden samengelezen met het wetsvoorstel dat de oprichting van een gegevensbank van schijnhuwelijken regelt (*Parl. St. Kamer 2010-11, DOC 53 0719/001*).

Het recht op huwelijk wordt gegarandeerd en erkend door verschillende internationale verdragen, zoals o.a. de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (art. 16), het Europees Verdrag voor de Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (art. 12) en het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten (art. 23.2).

Het huwelijk kan echter ook een middel zijn om de verblijfswetgeving te misbruiken. Om die reden keurde de Raad van Europa op 4 december 1997 een resolutie betreffende maatregelen ter bestrijding van schijnhuwelijken goed.

Met de wet van 4 mei 1999 ging ook de Belgische wetgever de strijd aan tegen de schijnhuwelijken. Het systeem van de huwelijksaankondiging werd vervangen door de huwelijksaangifte, een specifieke nietigheidsgrond voor schijnhuwelijken werd voorzien en aan de ambtenaar van de burgerlijke stand werd een wettelijke basis gegeven waarop hij een schijnhuwelijk kan weigeren te voltrekken. Deze nieuwe bepalingen werden gepreciseerd in de omzendbrief van 17 december 1999.

In 2006 werd aan het schijnhuwelijk ook een strafbaarstelling gekoppeld. In de Vreemdelingenwet werd door de wet van 12 januari 2006 een artikel 79*bis* ingevoerd dat het schijnhuwelijk en de poging tot schijnhuwelijk bestraft.

Naar aanleiding hiervan heeft het College van procureurs-generaal een werkgroep opgericht met als doel het geven van richtlijnen aan de parketten en het uniformiseren van het optreden van de verschillende actoren.

Il en a résulté l'adoption par le Collège des procureurs généraux le 1<sup>er</sup> octobre 2009 d'une circulaire qui dresse l'inventaire des normes applicables à la problématique des mariages de complaisance, qui attire l'attention sur les conséquences de l'entrée en vigueur du nouvel article 79*bis* de la loi sur les étrangers, qui précise le rôle de chaque instance concernée et qui s'efforce de définir une action uniforme en vue de mieux garantir la sécurité juridique.

Parallèlement, le Collège des procureurs généraux a mis à la disposition des parquets un manuel qui doit servir de guide pratique.

La circulaire et le manuel devraient également permettre la tenue de statistiques car comme les parquets ouvriront toujours un dossier répressif, les enquêtes seront enregistrées dans la banque de données TPI.

Pour le moment, il n'existe en effet pas de statistiques officielles pour la Belgique. Les seuls chiffres disponibles sont ceux de l'Office des étrangers, mais ils indiquent uniquement le nombre d'informations reçues des officiers de l'état civil, en application de la Circulaire du 13 septembre 2005 relative à l'échange d'information entre les officiers de l'état civil, en collaboration avec l'Office des étrangers, à l'occasion d'une déclaration de mariage concernant un étranger, lorsqu'ils dressent un acte de déclaration de mariage à l'égard d'un étranger qui séjourne sur le territoire du Royaume sans disposer d'un document attestant la légalité de son séjour. Ces chiffres n'indiquent pas le nombre de mariages de complaisance ou des enquêtes.

Le gouvernement précédent a décidé, dans le cadre du volet asile et migration de l'accord gouvernemental, d'intensifier la lutte contre les mariages de complaisance.

La proposition de loi ne vise toutefois pas à modifier fondamentalement le cadre légal existant mais bien à l'améliorer.

Une première mesure consiste en la création d'une banque de données centrale.

Pour le moment, il n'existe aucune transparence ni aucune accessibilité des données utiles en matière de mariages de complaisance ou de tentatives de mariages de complaisance à l'échelon national. Il existe certes un échange de données entre les différentes instances, mais il est trop limité.

Als resultaat hiervan nam het College van procureurs-generaal op 1 oktober 2009 een omzendbrief aan die een inventaris opstelt van de normen die van toepassing zijn op de problematiek van de schijnhuwelijken, de aandacht vestigt op de gevolgen van de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 79*bis* van de Vreemdelingenwet, de rol van elke betrokken overheid verduidelijkt en een eenvormig optreden tracht vast te leggen teneinde de rechtszekerheid beter te garanderen.

Tegelijkertijd heeft het College van procureurs-generaal aan de parketten een draaiboek ter beschikking gesteld dat als praktische gids moet dienen.

De omzendbrief en het draaiboek, zouden het ook mogelijk moeten maken om statistieken bij te houden doordat de parketten steeds een strafdossier zullen openen waardoor de onderzoeken in de REA-gegevensbank geregistreerd zullen worden.

Op dit ogenblik bestaan er immers geen officiële statistieken voor België. De enige cijfers die bestaan zijn de cijfers van de Dienst Vreemdelingenzaken maar zij geven enkel het aantal meldingen weer ontvangen van de ambtenaren van de burgerlijke stand, in toepassing van de omzendbrief van 13 september 2005 betreffende de uitwisseling van informatie tussen de ambtenaren van de burgerlijke stand, in samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken ter gelegenheid van een huwelijksaangifte waarbij een vreemdeling betrokken is, wanneer zij een akte van huwelijksaangifte opmaken ten aanzien van een vreemdeling die op het grondgebied van het Rijk verblijft zonder dat hij beschikt over een document waaruit zijn legaal verblijf op het grondgebied blijkt. Deze cijfers geven niet het aantal schijnhuwelijken of onderzoeken weer.

De vorige regering heeft beslist om in het kader van het luik asiel en migratie van het regeerakkoord, de strijd tegen de schijnhuwelijken op te drijven.

Wij beogen evenwel geen fundamentele wijziging van het bestaande wettelijk kader maar wel een verbetering ervan.

Een eerste maatregel is de oprichting van een centrale gegevensbank.

Op dit ogenblik bestaat er geen transparantie of toegankelijkheid van de nuttige gegevens over schijnhuwelijken of pogingen tot schijnhuwelijken op nationaal niveau. Er is wel een gegevensuitwisseling tussen de verschillende instanties maar deze is te beperkt.

La banque de données centrale fournira aux différents acteurs les informations utiles sur les antécédents éventuels des futurs époux en matière de mariage de complaisance. Ces informations sont essentielles dans un dossier de mariage qui peut conduire à l'obtention d'un avantage en matière de séjour. Leur encodage dans une banque de données représentera une diminution de charges administratives et un important gain de temps. En effet, comme il n'y aura plus de temps perdu à rechercher ces informations, la décision sur la nécessité de réaliser une enquête complémentaire pourra être prise plus rapidement. Ces informations ne constitueront cependant toujours que l'un des éléments qui justifieront de la nécessité d'effectuer une enquête complémentaire et que l'une des circonstances de la combinaison de circonstances dont il peut ressortir qu'il s'agit d'un mariage de complaisance.

Une deuxième mesure consiste en la possibilité de prolonger la surséance à la célébration du mariage visée à l'article 167, alinéa 2, du Code civil afin de donner suffisamment de temps au procureur du Roi pour procéder à une enquête et formuler son avis.

Une dernière mesure concerne les compétences des postes consulaires.

Ces postes sont habilités à enquêter sur la force probante de documents étrangers. En ce qui concerne les mariages de complaisance, l'avis des postes consulaires pourra être demandé notamment par le fonctionnaire de l'état civil dans le cadre d'une déclaration de mariage et par le ministère public dans le cadre de la transcription ou de l'inscription d'un acte authentique étranger (article 31 du Code de droit international privé).

Les postes consulaires sont également habilités à délivrer des certificats de non-empêchement à mariage à des Belges qui ont besoin de ce document pour contracter mariage à l'étranger. Ce certificat n'est délivré que si l'autorité étrangère le demande. Il faut donc que ce document soit exigé par le droit étranger applicable par cette autorité. Le certificat sera délivré si le requérant satisfait, selon le droit belge, aux qualités et conditions prescrites pour contracter mariage.

De centrale gegevensbank zal de verschillende actoren nuttige informatie bezorgen omtrent de eventuele voorgeschiedenis van de aanstaande echtgenoten op het vlak van schijnhuwelijken. Dit is essentiële informatie in een dossier van huwelijk dat aanleiding kan geven tot het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel. Het opnemen hiervan in een gegevensbank zal een administratieve lastenverlaging en belangrijke tijdswinst opleveren. Er zal immers geen tijd meer verloren gaan naar het zoeken van deze informatie waardoor er sneller beslist kan worden of er verder onderzoek nodig zal zijn. Deze informatie zal evenwel steeds slechts een van de elementen zijn die zullen verantwoorden of verder onderzoek nodig is en een van de omstandigheden van het geheel van omstandigheden waaruit kan blijken dat het om een schijnhuwelijk gaat.

Een tweede maatregel is de mogelijke verlenging van het uitstel van de voltrekking van het huwelijk bedoeld in artikel 167, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek teneinde de procureur des Konings voldoende tijd te geven om zijn onderzoek te voeren en zijn advies te formuleren.

Een laatste maatregel heeft betrekking op de bevoegdheden van de consulaire posten.

Aan die posten wordt de bevoegdheid gegeven om onderzoek te doen naar de bewijskracht van buitenlandse documenten. Over schijnhuwelijken zal met name door de ambtenaar van de burgerlijke stand in het kader van een huwelijksaangifte en door het openbaar ministerie in het kader van de overschrijving of inschrijving van een buitenlandse authentieke akte (art. 31 WIPR) het advies van de consulaire posten gevraagd kunnen worden.

Daarnaast wordt hen de bevoegdheid gegeven om attesten van geen huwelijksbeletsel af te geven aan Belgen die dit document nodig hebben om een huwelijk te kunnen afsluiten in het buitenland. Dit attest wordt enkel afgeleverd indien de buitenlandse overheid het vraagt. Het document moet dus vereist zijn door het voor deze autoriteit toepasselijk buitenlands recht. Dit attest zal worden afgegeven indien de aanvrager volgens Belgisch recht voldoet aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan.

CHAPITRE 1<sup>ER</sup>

## Modification du Code civil

## Art. 2

Cet article apporte trois modifications à l'article 63 du Code civil.

Tout d'abord il est prévu dans le paragraphe 2 que l'officier de l'état civil doit établir l'acte de déclaration dans le mois de la réception de tous les documents visés à l'article 64, c'est-à-dire après que le dossier a été complété.

Ensuite, un nouveau paragraphe *3bis* prévoit l'obligation pour l'officier de l'état civil de consulter la banque de données créée par le nouvel article 146*quater*.

Pour pouvoir juger si un mariage projeté est un mariage de complaisance ou s'il existe des doutes sérieux qu'il puisse s'agir d'un mariage de complaisance, il est en effet primordial que l'officier de l'état civil dispose de toutes les informations nécessaires. La consultation de la banque de données permettra à l'officier de l'état civil de prendre connaissance d'éventuels précédents de (tentative de) mariage de complaisance dans le chef des intéressés.

L'officier de l'état civil appréciera la pertinence de ces informations et procèdera ou non à une enquête complémentaire.

Le but n'est pas de refuser ou de surseoir à l'établissement d'un acte de déclaration simplement sur la base d'une consultation de la banque de données.

La Commission de la protection de la vie privée estime que l'ajout, ça et là, d'une telle obligation ne favorise pas la transparence concernant l'utilisation de la banque de données centrale par les officiers de l'état civil et propose dès lors de régir leur utilisation au moyen d'une disposition générale. (Avis n° 11/2010 du 31 mars 2010 de la Commission de la protection de la vie privée, 9-10). Sur sa proposition, on prévoit en conséquence que l'officier de l'état civil consulte la banque de données aussi chaque fois que cela est nécessaire en vue du suivi de la procédure de mariage.

C'est notamment le cas quand l'officier de l'état civil, en application de l'article 167 du Code civil, examine s'il est satisfait aux qualités et conditions prescrites pour

## HOOFDSTUK 1

## Wijziging van het Burgerlijk Wetboek

## Art. 2

Dit artikel brengt drie wijzigingen aan in artikel 63 van het Burgerlijk Wetboek.

Vooreerst wordt in paragraaf 2 bepaald dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de akte van aangifte moet opmaken binnen een maand na ontvangst van alle documenten bedoeld in artikel 64, d.w.z. nadat het dossier volledig is.

Vervolgens wordt in een nieuwe paragraaf *3bis* de ambtenaar van de burgerlijke stand verplicht om de gegevensbank die in het nieuwe artikel 146*quater* wordt opgericht, te raadplegen.

Om te kunnen oordelen of een gepland huwelijk een schijnhuwelijk is of dat er ernstige vermoedens zijn dat het om een schijnhuwelijk kan gaan, is het in de eerste plaats immers van belang dat de ambtenaar van de burgerlijke stand over alle nodige informatie beschikt. De raadpleging van de gegevensbank zal eventuele precedenten van de betrokkenen m.b.t. een (mogelijk) schijnhuwelijk ter kennis brengen van de ambtenaar van de burgerlijke stand.

De ambtenaar van de burgerlijke stand zal de relevantie van die informatie beoordelen en al dan niet overgaan tot verder onderzoek.

Het doel is niet om louter op basis van de raadpleging van de gegevensbank de opmaak van een akte van aangifte te weigeren of uit te stellen.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer is van mening dat het her en der invoegen van een verplichting om de gegevensbank te raadplegen de transparantie van het gebruik van de centrale gegevensbank door de ambtenaren van de burgerlijke stand niet ten goede komt en stelt dan ook voor hun gebruik door een algemene bepaling te regelen. (Advies nr. 11/2010 van 31 maart 2010 van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, 9-10). Op haar voorstel wordt bijgevolg bepaald dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de gegevensbank ook raadpleegt telkens wanneer dit met het oog op de verdere afhandeling van de huwelijksprocedure vereist is.

Dit is met name het geval wanneer de ambtenaar van de burgerlijke stand, met toepassing van artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek, nagaat of voldaan is aan

contracter mariage en cas d'un mariage qui, dans le chef d'un des époux, peut donner lieu à l'obtention d'un avantage en matière de séjour lié à l'état de personne mariée.

La troisième modification consiste en l'intégration expresse de la non satisfaction aux conditions prévues aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé des documents soumis comme motif de refus pour l'officier de l'état civil d'établir un acte de déclaration de mariage. Ces articles portent sur la force probante des documents.

Afin de juger si ces conditions sont satisfaites, la possibilité est donnée à l'officier de l'état civil, en cas de doute sérieux quant à la force probante des documents qui lui sont soumis, de surseoir à l'établissement de l'acte de déclaration pendant une période de quatre mois si, conformément au nouvel article 20/1 de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire, il demande l'avis du poste consulaire de carrière dans le ressort duquel le document a été établi. Cet avis n'est pas contraignant.

Dans ce délai de quatre mois, l'officier de l'état civil doit décider si les conditions fixées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé sont remplies ou non et si l'acte peut être établi.

L'article 20/1, § 4, alinéa 2, proposé stipule que les délais légaux qui courent dans le cas qu'un avis relative au respect des conditions visées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé est demandé au poste consulaire de carrière, sont suspendus pour la durée de la contre-enquête.

Le délai de quatre mois dans lequel l'officier de l'état civil doit prendre une décision est par conséquent suspendu pour la durée de la contre-enquête. L'officier de l'état civil doit pouvoir prendre connaissance du résultat de la contre-enquête. Il faut en outre éviter que la contre-enquête soit utilisée seulement en vue de laisser expirer ce délai de quatre mois.

Une possibilité de recours contre ce refus est prévue à l'article 63, § 4.

### Art. 3

Le délai de quatre mois, tel que prévu dans le nouvel article 63, § 4, dans lequel l'officier de l'état civil doit

de hoedanigheden en voorwaarden om een huwelijk te mogen aangaan in geval van een huwelijk dat in hoofde van één van de echtgenoten aanleiding kan geven tot het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat verbonden is aan de staat van gehuwde.

De derde wijziging is het uitdrukkelijk opnemen van het niet voldoen aan de voorwaarden van de artikelen 26 en 28 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht van de voorgelegde documenten als weigeringsgrond voor de ambtenaar van de burgerlijke stand om de opmaak van de akte van aangifte van huwelijk te weigeren. Deze artikelen hebben betrekking op de bewijskracht van de documenten.

Om te oordelen of aan deze voorwaarden voldaan is, wordt de ambtenaar van de burgerlijke stand de mogelijkheid gegeven om, in geval van ernstige twijfel m.b.t. de bewijskracht van de documenten die hem worden voorgelegd, de opmaak van de akte van aangifte uit te stellen gedurende een periode van vier maanden indien hij overeenkomstig het nieuwe artikel 20/1 van de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht, het advies van de consulaire beroepspost binnen wiens ambtsgebied het document werd opgesteld, vraagt. Dit advies is niet bindend.

Binnen deze termijn van vier maanden moet de ambtenaar van de burgerlijke stand een beslissing nemen m.b.t. het al dan niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 26 en 28 WIPR en over de opmaak van de akte.

Het voorgestelde artikel 20/1, § 4, tweede lid, bepaalt dat wettelijke termijnen die lopen in het geval dat een advies m.b.t. het al dan niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 26 en 28 WIPR wordt gevraagd aan de consulaire beroepspost geschorst worden voor de duur van het tegenonderzoek.

De termijn van vier maanden waarbinnen de ambtenaar van de burgerlijke stand een beslissing moet nemen wordt bijgevolg geschorst voor de duur van het tegenonderzoek. De ambtenaar van de burgerlijke stand moet kennis kunnen nemen van het resultaat van het tegenonderzoek. Bovendien moet vermeden worden dat het vragen van het tegenonderzoek gebruikt worden enkel met het oog op het laten verstrijken van die termijn van vier maanden.

Een beroepsmogelijkheid tegen die weigering is voorzien in artikel 63, § 4.

### Art. 3

De termijn van vier maanden bedoeld in het nieuwe artikel 63, § 4, waarbinnen de ambtenaar van de

décider si les documents satisfont aux conditions fixées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé s'il demande l'avis du poste consulaire de carrière, prend cours après réception de l'ensemble des documents visés à l'article 64, § 1<sup>er</sup>, du Code civil. Afin de pouvoir déterminer quand débute ce délai, il est par conséquent nécessaire de prévoir un accusé de réception des documents. À l'article 64, § 1<sup>er</sup>, il est dès lors ajouté que lorsque les futurs époux lui remettent les documents, l'officier de l'état civil délivre un accusé de réception.

#### Art. 4

Cet article précise que l'officier de l'état civil, quand il prend sa décision de refuser ou non de célébrer le mariage, doit tenir compte de l'ensemble des éléments dont il dispose, parmi lesquelles fournies par les futurs époux et des données contenues dans la banque de données centrale. Il ne pourra donc pas refuser de célébrer le mariage en se basant uniquement sur un élément issu de la banque de données.

Il est en effet seulement question de mariage de complaisance s'il ressort d'une combinaison de circonstances que l'intention de l'un au moins des époux n'est manifestement pas la création d'une communauté de vie durable, mais vise uniquement l'obtention d'un avantage en matière de séjour, lié au statut d'époux. En outre, surseoir à la célébration du mariage ne reste possible que s'il existe un doute sérieux qu'il s'agit d'un mariage de complaisance. La décision à ce sujet ne peut intervenir qu'après l'établissement de l'acte de déclaration. Les informations issues de la banque de données constituent un des éléments sur lesquels l'officier de l'état civil fondera sa décision. Ceci est en outre à nouveau souligné dans l'article 5 qui insère un nouvel alinéa 2 dans l'article 167 du Code civil.

En outre, la période dans laquelle le procureur du Roi peut donner surséance est prolongé à quatre mois. La pratique démontre que, le délai de deux mois s'est souvent avéré insuffisant pour pouvoir effectuer une enquête convenable et fournir un avis fondé.

burgerlijke stand een beslissing moeten nemen over het voldoen van de documenten aan de voorwaarden vastgesteld in artikel 26 en 28 WIPR als hij het advies vraagt aan de consulaire beroepspost, begint te lopen na ontvangst van alle documenten bedoeld in artikel 64, § 1 van het Burgerlijk Wetboek. Om het beginpunt van die termijn te kunnen vastleggen is het bijgevolg nodig dat er een bewijs van ontvangst van de documenten is. In artikel 64, § 1 wordt daarom toegevoegd dat de ambtenaar van de burgerlijke stand een bericht van ontvangst aflevert wanneer de aanstaande echtgenoten hem de documenten voorleggen.

#### Art. 4

Dit artikel verduidelijkt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand, bij het nemen van zijn beslissing over het al dan niet weigeren om het huwelijk te voltrekken, rekening moet houden met het geheel van elementen waarover hij beschikt, waaronder ook de gegevens aangebracht door de aanstaande echtgenoten en de gegevens uit de centrale gegevensbank. Hij zal dus niet het huwelijk kunnen weigeren door zich enkel te baseren op een element uit de gegevensbank.

Er is immers slechts sprake van een schijnhuwelijk indien uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet is gericht op het totstandbrengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde. En een uitstel van de voltrekking van het huwelijk blijft slechts mogelijk indien er een ernstig vermoeden bestaat dat het om een schijnhuwelijk gaat. De beslissing hierover kan pas genomen worden na de opmaak van de akte van aangifte. De informatie uit de gegevensbank is een van de elementen waarop de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn beslissing zal baseren. Dit wordt bovendien nog eens benadrukt in artikel 5 dat een nieuw tweede lid invoegt in artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek.

Daarnaast wordt de periode waarin de procureur des Konings uitstel kan verlenen, verlengd tot vier maanden. De praktijk toont aan dat de termijn van twee maanden vaak onvoldoende is om een degelijk onderzoek te kunnen voeren en een onderbouwd advies af te leveren.

## CHAPITRE 2

**Modification du Code de droit international privé**

## Art. 5

Bien que cela soit déjà implicitement contenu dans le renvoi à l'article 27, § 1<sup>er</sup>, on précise dans l'article 31, § 1<sup>er</sup>, du Code de droit international privé qu'un acte authentique étranger ne peut être transcrit ou inscrit qu'après vérification non seulement des conditions visées à l'article 27, § 1<sup>er</sup>, mais également des conditions visées à l'article 28.

Ensuite, il est prévu que le ministère public puisse, en cas de doutes sérieux, soumettre un document étranger pour avis aux postes consulaires de carrière. Ici aussi, le dépositaire de l'acte ou du registre doit prendre une décision quant à la force probante au plus tard quatre mois après avoir reçu le document.

Enfin, des délais sont introduits dans lesquels le dépositaire de l'acte ou du registre doit décider s'il peut procéder à la mention en marge ou à la transcription du document. Il doit décider dans le mois après l'accusé de réception remis après réception du document. Lorsque l'avis du ministère public est demandé, ce délai est prolongé de deux mois. Ce délai est en outre prolongé de nouveau de deux mois lorsque le ministère public demande l'avis du poste consulaire de carrière. Le délai maximal dans lequel le dépositaire doit prendre une décision est par conséquent de cinq mois.

Si le dépositaire de l'acte ou du registre ne prend pas de décision dans ces délais, la même procédure est prévue comme celle qui est applicable dans le cas d'un refus. Le tribunal se prononce alors sur la mention en marge ou sur la transcription.

Ces modifications traitent de tous les actes authentiques étrangers et décisions judiciaires étrangères et donc pas seulement des actes de mariages étrangers.

Il n'est pas question ici que de la reconnaissance de l'acte de mariage. Cela signifie que, en ce qui concerne les mariages contractés à l'étranger, il n'est pas fait de distinction entre la déclaration de mariage (acte de déclaration) et la célébration du mariage (acte de mariage). Dans ce cas, il est possible et opportun en vue du délai raisonnable, dans le cadre de la vérification des conditions visées aux articles 27, § 1<sup>er</sup>, et 28, lorsque les avis du poste consulaire de carrière et du

## HOOFDSTUK 2

**Wijziging van het Wetboek van internationaal privaatrecht**

## Art. 5

In artikel 31, § 1, WIPR, wordt, hoewel dit reeds impliciet vervat ligt in de verwijzing naar artikel 27, § 1, gepreciseerd dat een buitenlandse authentieke akte slechts kan worden overgeschreven of ingeschreven, niet alleen na onderzoek van de voorwaarden bedoeld in artikel 27, § 1 maar ook van de voorwaarden bedoeld in artikel 28.

Vervolgens wordt voorzien dat het openbaar ministerie, in geval van ernstige twijfel, een buitenlands document voor advies kan voorleggen aan de consulaire beroepsposten.

Ten slotte worden er termijnen ingevoerd binnen de welke de bewaarder van de akte van het register een beslissing moet nemen over de kantmelding of overschrijving van het document. Hij moet een beslissing nemen binnen een maand na afgifte van het bericht van ontvangst van het document. Indien het advies van het openbaar ministerie wordt gevraagd, wordt die termijn verlengd met twee maanden. Die termijn wordt bovendien nogmaals verlengd met twee maanden indien het openbaar ministerie het advies vraagt van de consulaire beroepspost. De termijn waarbinnen de bewaarder een beslissing moet nemen kan dus maximum vijf maanden bedragen.

Indien de bewaarder van de akte of van het register geen beslissing neemt binnen deze termijnen, wordt dezelfde beroepsprocedure voorzien als die ingeval van een weigering. De rechtbank zal dan beslissen over de kantmelding of overschrijving.

Deze wijzigingen hebben betrekking op alle buitenlandse authentieke akten en buitenlandse rechterlijke beslissingen en dus niet enkel op buitenlandse huwelijksakten.

Het gaat hier wel enkel om de erkenning van een buitenlandse akte. Voor wat betreft de huwelijken gesloten in het buitenland, betekent dit dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de huwelijksaangifte (akte van aangifte) en de voltrekking van het huwelijk (akte van huwelijk). Het is in dit geval mogelijk en met het oog op de redelijke termijn, aangewezen om bij het onderzoek van de voorwaarden van artikel 27, § 1 en 28, wanneer de adviezen van het de consulaire beroepspost en van

ministère public sont jugés nécessaires, de faire courir simultanément les délais relatifs à leurs vérifications respectives.

Pour les mêmes raisons, il est indiqué que l'avis du poste consulaire de carrière soit demandé par le ministère public. Concernant la force probante, le ministère public dispose déjà en effet de davantage de possibilités d'appréciation. Les postes consulaires de carrière ne seront donc consultés que si cela s'avère nécessaire.

### CHAPITRE 3

#### **Modification de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire**

##### Art. 6

Concernant les documents étrangers, les postes consulaires de carrière ne légalisent actuellement que les signatures, sans se préoccuper du contenu des documents qui leur sont soumis.

L'arrêté royal du 12 juillet 2006 relatif à la légalisation de décisions judiciaires ou actes authentiques étrangers (*MB* 11 janvier 2007) donne la possibilité au poste consulaire qui constate un problème *prima facie* de mentionner ses remarques et d'effectuer une enquête à la demande et aux frais des autorités belges.

Dans le cadre de dossiers de mariages de complaisance, la production de documents dont la force probante est insuffisante (par exemple, faux documents ou documents falsifiés) pose notamment problème.

L'officier de l'état civil peut faire appel à la police et au parquet en cas de présomption de faux documents. La police peut effectivement faire appel à l'Office central de répression des faux de la Police judiciaire fédérale.

Les postes consulaires représentent toutefois une autorité extrêmement appropriée pour vérifier la force probante des documents. Ils se situent sur place et ont l'expertise des documents délivrés dans les différents pays.

Toutefois, ils ne disposent actuellement d'aucune base légale pour procéder à cette vérification: leurs possibilités de vérification sont basées sur l'arrêté royal du 12 juillet 2006 relatif à la légalisation et la circulaire

het openbaar ministerie nodig geacht worden, de termijnen voor hun respectievelijke onderzoeken tegelijkertijd te laten lopen.

Om dezelfde redenen is het aangewezen dat het advies van de consulaire beroepspost wordt aangevraagd door het openbaar ministerie. Het openbaar ministerie heeft, wat betreft de bewijskracht, immers zelf reeds meer mogelijkheden om de bewijskracht te beoordelen waardoor de consulaire beroepsposen enkel bevestigd zullen worden indien dit noodzakelijk is.

### HOOFDSTUK 3

#### **Wijziging van de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht**

##### Art. 6

Wat buitenlandse documenten betreft, doen de consulaire beroepsposen op dit ogenblik alleen een legalisatie van de handtekeningen, zonder zich over de inhoud van de voorgelegde stukken te buigen.

Het koninklijk besluit van 12 juli 2006 betreffende de legalisatie van buitenlandse rechterlijke beslissingen of authentieke akten (*BS* 11 januari 2007) geeft de consulaire post die *prima facie* een gebrek vaststelt, de mogelijkheid om zijn opmerkingen toe te voegen en de bevoegdheid om, op vraag van de Belgische overheid en op diens kosten, een onderzoek te doen.

In het kader van dossiers van schijnhuwelijken is onder meer het voorleggen van documenten die niet over voldoende bewijskracht beschikken (bijvoorbeeld valse of vervalste documenten) een probleem.

De ambtenaar van de burgerlijke stand kan bij een vermoeden van valse documenten beroep doen op politie en parket. De politie kan immers beroep doen op de Centrale dienst voor de bestrijding van valsheden van de Federale gerechtelijke politie.

De consulaire posen zijn evenwel een uitermate geschikte autoriteit om een verificatie van de documenten op het vlak van de bewijskracht te doen. Zij bevinden zich ter plaatse en hebben expertise op het vlak van de documenten die in de verschillende landen worden afgeleverd.

Zij hebben op dit ogenblik evenwel geen wettelijke basis om dit onderzoek te voeren: hun onderzoeksmogelijkheden zijn gebaseerd op het koninklijk besluit van 12 juli 2006 betreffende de legalisaties en de omzend-

du 14 décembre 2006 portant instructions en matière de légalisation (*MB* 11 janvier 2007). Ces instruments seront adaptés, le cas échéant, à la nouvelle procédure.

Cet article confère la compétence légale aux postes consulaires de carrière de vérifier la conformité des documents qui leur sont soumis par les autorités belges avec les articles 26 et 28 du Code de droit international privé. Le poste consulaire de carrière peut également lancer l'enquête d'initiative pour les documents qui lui sont soumis.

L'enquête ne peut être demandée ou lancée qu'en cas de doutes sérieux qu'il n'est pas satisfait aux conditions visées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé.

L'avis n'a pas d'influence sur la légalisation éventuelle des documents.

La légalisation est effectivement régie par l'arrêté royal du 12 juillet 2006 relatif à la légalisation de décisions judiciaires ou actes authentiques étrangers et la circulaire du 14 décembre 2006 portant instructions en matière de légalisation.

La légalisation est la formalité par laquelle les agents diplomatiques ou consulaires attestent la véracité de la signature, la qualité en laquelle le signataire de l'acte a agi et, le cas échéant, l'identité du sceau ou timbre dont l'acte est revêtu. (art. 30 CODIP)

L'enquête est en principe réalisée par les propres services du poste consulaire de carrière. Vu la répartition géographique des postes consulaires de carrière qui conduit parfois à ce qu'une enquête soit réalisée à des milliers de kilomètres du poste consulaire de carrière territorialement compétent, il est prévu qu'il peut être fait appel aux postes consulaires de carrière d'un autre État membre de l'Union européenne ou à des "personnes de confiance". Ces personnes doivent disposer de l'expertise nécessaire en la matière et sont désignées par le ministre des Affaires étrangères. Il est de la responsabilité des postes consulaires et du ministre des Affaires Étrangères de faire en sorte que ces "personnes de confiance" auxquels il est fait recours soient des personnes de qualité et de confiance. Un contrôle doit donc être exercé.

La procédure est basée sur l'arrêté royal actuel et la circulaire. Il est important que tout avis négatif soit spécialement motivé.

brief van 14 december 2006 houdende instructies inzake legalisatie (*BS* 11 januari 2007). Deze instrumenten zullen, in voorkomend geval, aangepast worden aan de nieuwe procedure.

Dit artikel geeft de consulaire beroepsposten de wettelijke bevoegdheid om een onderzoek te voeren naar de conformiteit van documenten die hen worden voorgelegd door de Belgische overheden met de artikelen 26 en 28 WIPR. De consulaire beroepspost kan ook op eigen initiatief het onderzoek starten van documenten die haar worden voorgelegd.

Het onderzoek kan enkel gevraagd of opgestart worden indien er ernstige vermoedens zijn dat er niet voldaan is aan de voorwaarden bedoeld in artikel 26 en 28 WIPR.

Het advies heeft geen invloed op de eventuele legalisatie van de documenten.

De legalisatie wordt immers geregeld door het koninklijk besluit van 12 juli 2006 betreffende de legalisatie van buitenlandse rechterlijke beslissingen of authentieke akten en de omzendbrief van 14 december 2006 houdende instructies inzake legalisatie.

De legalisatie is de formaliteit waarbij de diplomatieke of consulaire ambtenaren een bevestigende verklaring afgeven omtrent de echtheid van de handtekening, de hoedanigheid waarin de ondertekenaar van het stuk heeft gehandeld en, in voorkomend geval, de identiteit van het zegel of het stempel op het stuk. (art. 30 WIPR)

Het onderzoek wordt in principe uitgevoerd door de eigen diensten van de consulaire beroepspost. Gelet op het feit dat de geografische spreiding van de consulaire beroepsposten soms tot gevolg heeft dat een onderzoek moet gevoerd worden op duizenden kilometers afstand van de territoriaal bevoegde consulaire beroepspost, wordt voorzien dat er beroep kan worden gedaan op de consulaire beroepsposten van een andere lidstaat van de Europese Unie of van zogenaamde "vertrouwenspersonen". Deze personen dienen te beschikken over de nodige expertise terzake en worden door de minister van Buitenlandse Zaken aangesteld. Het is de verantwoordelijkheid van de consulaire posten en de Minister van Buitenlandse Zaken om er zorg voor te dragen dat deze "vertrouwenspersonen" waarop beroep wordt gedaan personen zijn van hoog niveau en die vertrouw kunnen worden. Er moet dus een controle op worden uitgeoefend.

De procedure is gebaseerd op het huidige koninklijk besluit en de omzendbrief. Belangrijk is dat, indien het een negatief advies betreft, dit bijzonder gemotiveerd moet worden.

La loi prévoit également la possibilité d'une contre-enquête. Afin d'éviter que la contre-enquête soit utilisée en vue de laisser expirer les délais en cours, il est prévu que la contre-enquête suspend les délais légaux en cours, en particulier le délai de 4 mois dans lequel l'officier de l'état civil (article 63, § 4, alinéa 3, du Code civil) ou le dépositaire du document ou du registre (article 31, § 2, alinéa 5) doit prendre une décision.

Les coûts de l'enquête sont à charge de la ou des personnes sur qui porte le document ou de la personne qui produit le document en cas d'une décision définitive selon laquelle il n'est pas satisfait aux conditions relatives à la force probante. Dans les autres cas, les coûts sont à charge de l'État belge.

Les autres modalités relatives aux coûts, comme par exemple un éventuel coût maximum ou un régime de cautionnement, seront fixées dans un arrêté royal. L'arrêté royal a, entre autres, pour but d'exercer un contrôle sur les coûts de sorte que les personnes intéressées ne subiront pas des coûts exorbitants et non contrôlés.

L'avis du poste consulaire de carrière n'est évidemment pas contraignant pour l'autorité qui a demandé l'avis. Ainsi, il entre par exemple dans les responsabilités de l'officier de l'état civil de prendre une décision quant à la force probante des documents qui lui sont soumis dans le cadre de la déclaration d'un mariage et sa décision devra en tout état de cause être motivée.

#### Art. 7

Certaines autorités étrangères demandent un certificat de non-empêchement à mariage aux Belges qui souhaitent se marier à l'étranger. Il doit ressortir de ce certificat qu'aucune objection légale n'existe selon le droit belge pour contracter mariage. Les postes consulaires de carrière délivrent ce certificat sur la base d'une circulaire du 12 mai 2009 du ministre des Affaires étrangères.

Cet article vise à donner une base légale à la délivrance du certificat de non-empêchement à mariage.

Le poste consulaire de carrière ne délivrera ce certificat que si l'autorité étrangère le demande. Il faut donc que ce document soit exigé par le droit étranger applicable par cette autorité.

De mogelijkheid van een tegenonderzoek wordt ook in de wet voorzien. Teneinde te vermijden dat het tegenonderzoek gebruikt wordt om lopende termijnen te laten verstrijken, wordt voorzien dat het tegenonderzoek lopende wettelijke termijnen schorst, in het bijzonder de termijn van 4 maanden waarbinnen de ambtenaar van de burgerlijke stand (art. 63, § 4, derde lid, BW) of de bewaarder van het document of het register (art. 31, § 2, vijfde lid) een beslissing moet nemen.

De kosten van het onderzoek vallen ten laste van de persoon of personen op wie het document betrekking heeft of van de persoon die het document voorlegt indien uit een definitieve beslissing blijkt dat niet voldaan is aan de voorwaarden m.b.t. de bewijskracht. In de andere gevallen komen de kosten ten laste van de Belgische Staat.

Een koninklijk besluit zal de nadere regelen omtrent de kosten bepalen, zoals bijvoorbeeld een eventuele maximumkost of een waarborgregeling. Het koninklijk besluit heeft onder meer als doel om de kosten te controleren zodat de betrokken personen geen ongecontroleerde buitensporige kosten worden opgelegd.

Het advies van de consulaire beroepspost is vanzelfsprekend niet bindend voor de overheid die het advies heeft gevraagd. Zo is het bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand om te beslissen over de bewijskracht van de documenten die hem worden voorgelegd in het kader van de aangifte van een huwelijk en zijn beslissing moet in ieder geval gemotiveerd zijn.

#### Art. 7

Aan Belgen die in het buitenland wensen te huwen, wordt door sommige buitenlandse overheden een attest van geen huwelijksbeletsel gevraagd. Uit dit attest moet blijken dat er naar Belgisch recht geen wettelijk beletsel bestaat om in het huwelijk te treden. De consulaire beroepsposten leveren dit attest af op basis van een omzendbrief van 12 mei 2009 van de minister van Buitenlandse Zaken.

Dit artikel heeft als doel een wettelijke basis te geven voor de aflevering van het attest van geen huwelijksbeletsel.

De consulaire beroepspost zal dit attest slechts afleveren indien de buitenlandse overheid het vraagt. Het document moet dus vereist zijn door het voor deze autoriteit toepasselijk buitenlands recht.

Le poste consulaire de carrière délivrera le certificat s'il ressort de l'enquête que le requérant satisfait, selon le droit belge, aux qualités et conditions prescrites pour pouvoir contracter mariage. Ces qualités et conditions figurent dans les articles 144 à 164 du Code civil. Cela signifie qu'il doit également être satisfait à l'article 146*bis* et que le certificat ne peut être délivré si le mariage projeté concerne un mariage de complaisance.

Le poste consulaire de carrière peut décider de délivrer le certificat mais ne peut lui-même en refuser la délivrance. Si le poste consulaire de carrière émet des doutes sérieux quant à la question de savoir si le requérant répond aux qualités et conditions, il communique la demande au procureur du Roi. Le procureur du Roi peut ensuite s'opposer à la délivrance du certificat dans les quatre mois. Ce délai peut également être prolongé de deux mois moyennant décision motivée.

Le tribunal de première instance peut suspendre l'opposition à la demande de la personne qui demande le certificat.

#### CHAPITRE 4

##### Dispositions transitoires

###### Art. 8

Cet article insère une disposition transitoire selon laquelle les personnes qui ont déjà déclaré leur mariage restent soumises aux dispositions applicables au moment de leur déclaration. On évite ainsi qu'elles soient confrontées à une prolongation éventuelle des délais après qu'elles ont déclaré leur mariage. Dans la planification de leur mariage, elles ont effectivement pu tenir compte des délais déjà en vigueur et il serait déraisonnable de soudainement prolonger ces délais après la déclaration de mariage.

###### Art. 9

La nouvelle réglementation relative à la délivrance du certificat de non-empêchement à mariage ne s'appliquera qu'aux nouvelles demandes, à savoir les demandes introduites après l'entrée en vigueur de la loi.

De consulaire beroepspost zal het attest afleveren indien na onderzoek blijkt dat de aanvrager volgens Belgisch recht voldoet aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan. Deze hoedanigheden en voorwaarden liggen vervat in de artikelen 144 tot 164 van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat ook moet voldaan zijn aan artikel 146*bis* en dat het attest niet kan worden uitgereikt indien het voorgenomen huwelijk een schijnhuwelijk betreft.

De consulaire beroepspost kan beslissen om het attest af te leveren maar kan niet zelf weigeren het af te geven. Indien de consulaire beroepspost ernstige twijfels heeft over het voldoen aan de hoedanigheden en voorwaarden door de aanvrager, zal hij de aanvraag overmaken aan de procureur des Konings. Deze kan zich vervolgens binnen de vier maanden verzetten tegen de uitreiking van het attest. Ook deze termijn kan, mits motivering, verlengd worden met twee maanden.

Opheffing van het verzet is mogelijk door de rechtbank van eerste aanleg op vraag van de aanvrager van attest.

#### HOOFDSTUK 4

##### Overgangsbepalingen

###### Art. 8

Dit artikel voert een overgangsbepaling in waardoor de personen die reeds aangifte hebben gedaan van hun huwelijk, onderworpen blijven aan de bepalingen die van kracht waren op het ogenblik dat zij aangifte deden. Zo wordt vermeden dat zij geconfronteerd worden met een mogelijke verlenging van de termijnen nadat zij reeds aangifte hebben gedaan. Bij de planning van hun huwelijk hebben zij immers rekening kunnen houden met de termijnen die reeds van kracht waren en het zou onredelijk zijn om deze na hun aangifte plots te verlengen.

###### Art. 9

De nieuwe regeling m.b.t. de aflevering van het attest van geen huwelijksbeletsel zal enkel van toepassing zijn op nieuwe aanvragen, d.w.z. aanvragen die gebeuren na de inwerkingtreding van de wet.

## CHAPITRE 5

**Entrée en vigueur**

## Art. 10

En application de la règle de droit commun, la présente loi entrera en vigueur le dixième jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Cet article prévoit toutefois une exception pour l'article 63, § 3*bis*, du Code civil, inséré par l'article 2 de la présente loi, et l'article 167, alinéa 2, du même Code, inséré par l'article 4 de la présente loi, qui entreront en vigueur à la date fixée par le Roi.

Le Roi pourra ainsi faire entrer ces articles en vigueur à la même date que l'arrêté d'exécution relative à la banque de données.

## HOOFDSTUK 5

**Inwerkingtreding**

## Art. 10

Deze wet zal, met toepassing van de gemeenrechtelijke regel, in werking treden de tiende dag na de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Dit artikel voorziet evenwel in een uitzondering voor de artikelen 63, § 3*bis* van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd door artikel 2 van deze wet, en 167, tweede lid van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door artikel 4 van deze wet, die in werking treden op de door de Koning bepaalde datum.

Op die manier zal de Koning deze artikelen op hetzelfde ogenblik in werking kunnen laten treden als het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de gegevensbank.

Nahima LANJRI (CD&V)  
Leen DIERICK (CD&V)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

**PROPOSITION DE LOI****Article 1<sup>er</sup>**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

**CHAPITRE 1<sup>ER</sup>****Modification du Code civil****Art. 2**

Dans l'article 63 du Code civil, rétabli par la loi du 4 mai 1999, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 2, alinéa 2, est remplacé par ce qui suit:

“Sans préjudice du délai visé au § 4, l'officier de l'état civil dresse acte de cette déclaration dans le mois de la délivrance de l'accusé de réception visé à l'article 64, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>.”;

2° il est inséré un paragraphe 3*bis* rédigé comme suit:

“§ 3*bis*. L'officier de l'état civil devant lequel est déclaré un mariage qui, dans le chef d'un des époux, peut donner lieu à l'obtention d'un avantage en matière de séjour lié à l'état de personne mariée consulte, immédiatement et de plus chaque fois que cela est nécessaire en vue du suivi de la procédure de mariage, la banque de données créée à cet effet visée à l'article ... de la loi de ...”;

3° dans le § 4, les modifications suivantes sont apportées:

a) deux alinéas rédigés comme suit sont insérés entre les alinéas 1<sup>er</sup> et 2:

“L'officier de l'état civil refuse de dresser l'acte si les documents remis visés à l'article 64 ne remplissent pas les conditions fixées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé.

En cas de doute sérieux l'officier de l'état civil peut soumettre les documents pour avis au poste consulaire de carrière dans le ressort duquel le document a été établi, conformément à l'article 20/1 de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction

**WETSVOORSTEL****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

**HOOFDSTUK 1****Wijziging van het Burgerlijk Wetboek****Art. 2**

In artikel 63 van het Burgerlijk Wetboek, hersteld bij de wet van 4 mei 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2, tweede lid, wordt vervangen als volgt:

“Onverminderd de termijn bedoeld in § 4, derde lid, maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand van deze aangifte een akte op binnen een maand na de afgifte van het bericht van ontvangst bedoeld in artikel 64, § 1, eerste lid.”;

2° een paragraaf 3*bis* wordt ingevoegd, luidende:

“§ 3*bis*. De ambtenaar van de burgerlijke stand bij wie aangifte wordt gedaan van een huwelijk dat in hoofde van één van de echtgenoten aanleiding kan geven tot het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat verbonden is aan de staat van gehuwde, raadpleegt onmiddellijk en verder telkens wanneer dit met het oog op de verdere afhandeling van de huwelijksprocedure vereist is, de hiertoe opgerichte gegevensbank bedoeld in artikel .... van de wet van ...”;

3° in paragraaf 4 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) tussen het eerste en tweede lid worden twee leden ingevoegd luidende als volgt:

“De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert de akte op te maken als de in artikel 64 bedoelde documenten die werden voorgelegd niet voldoen aan de voorwaarden vastgesteld in de artikelen 26 en 28 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht.

In geval van ernstige twijfel kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de documenten voor advies voorleggen aan de consulaire beroepspost binnen wiens ambtsgebied het document werd opgesteld, overeenkomstig artikel 20/1 van de wet van 31 december 1851

consulaire. Il en informe le futur époux qui est concerné par le document. Au plus tard quatre mois après la délivrance de l'accusé de réception visé à l'article 64, § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup>, il décide si le document remplit les conditions fixées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé et si l'acte peut être établi. S'il n'a pas reçu l'avis à ce moment, l'avis est réputé favorable.”;

b) dans l'ancien alinéa 2, qui devient l'alinéa 4, les mots “L'officier de l'état civil” sont remplacés par les mots “Dans le cas d'un refus visé aux alinéas 1<sup>er</sup> et 2, l'officier de l'état civil”;

c) l'ancien alinéa 4, qui devient l'alinéa 6, est complété par un alinéa rédigé comme suit: “Il en est de même lorsque l'officier de l'état civil ne prend pas la décision dans les délais visés à l'alinéa 3 et au § 2, alinéa 1<sup>er</sup>. Dans ce cas, le tribunal se prononce sur l'établissement ou non de l'acte.”.

#### Art. 3

Dans l'article 64, § 1<sup>er</sup>, du même Code, rétabli par la loi du 4 mai 1999, l'alinéa 1<sup>er</sup> est complété par les mots “contre accusé de réception qui est remis après réception de tous les documents”.

#### Art. 4

Dans l'article 167 du même Code, rétabli par la loi du 4 mai 1999, les modifications suivantes sont apportées:

1° un alinéa rédigé comme suit est inséré entre les alinéas 1<sup>er</sup> et 2:

“Il base sa décision sur l'ensemble des données en sa possession, dont les données fournies par les futurs époux et les données contenues dans la banque de données;

2° à l'ancien alinéa 2, qui devient l'alinéa 3, les modifications suivantes sont apportées:

a) le mot “précédent” est remplacé par le mot “1<sup>er</sup>”;

b) le mot “deux” est remplacé par le mot “quatre”.

betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht. Hij geeft hiervan kennis aan de aanstaande echtgenoot op wie het document betrekking heeft. Hij neemt ten laatste vier maanden na de afgifte van het bericht van ontvangst bedoeld in artikel 64, § 1, eerste lid, een beslissing over het voldoen aan de voorwaarden vastgesteld in de artikelen 26 en 28 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht en over de opmaak van de akte. Indien hij op dat moment het advies niet heeft ontvangen, wordt het advies geacht gunstig te zijn.”;

b) in het vroegere tweede lid, dat het vierde lid wordt, worden de woorden “de ambtenaar van de burgerlijke stand brengt” vervangen door de woorden “In geval van een weigering zoals bedoeld in het eerste en tweede lid, brengt de ambtenaar van de burgerlijke stand”;

c) het vroegere vierde lid, dat het zesde lid wordt, wordt aangevuld als volgt: “Hetzelfde geldt indien de ambtenaar van de burgerlijke stand geen beslissing neemt binnen de termijnen zoals bedoeld in het derde lid en in § 2, eerste lid. In dat geval doet de rechtbank uitspraak over het al dan niet opmaken van de akte.”.

#### Art. 3

In artikel 64, § 1, eerste lid van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 4 mei 1999, worden de woorden “,tegen bericht van ontvangst, dat wordt afgeleverd na ontvangst van alle documenten,” ingevoegd tussen de woorden “burgerlijke stand” en de woorden “voor ieder”.

#### Art. 4

In artikel 167 van hetzelfde Wetboek, hersteld bij de wet van 4 mei 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

“Hij baseert zijn beslissing op het geheel van gegevens waarover hij beschikt, waaronder de gegevens aangebracht door de aanstaande echtgenoten en de gegevens die voorkomen in de gegevensbank;

2° in het vroegere tweede lid, dat het derde lid wordt, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het woord “vorige” wordt vervangen door het woord “eerste”;

b) Het woord “twee” vervangen door het woord “vier”.

## CHAPITRE 2

**Modification du Code de droit international privé**

## Art. 5

Dans l'article 31 du Code de droit international privé, les modifications suivantes sont apportées:

1° le § 1<sup>er</sup>, alinéa 1<sup>er</sup> est complété par les mots "et à l'article 28";

2° le § 1<sup>er</sup>, alinéa 3, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

"Il en est de même lorsqu'il ne prend pas la décision dans les délais visés au § 2, alinéa 5. Dans ce cas, le tribunal se prononce sur la mention ou la transcription.";

3° le § 2 est complété par deux alinéas rédigés comme suit:

"En cas de doute sérieux, le ministère public peut soumettre le document pour avis au poste consulaire de carrière dans le ressort duquel la décision a été prononcée ou l'acte authentique établi, conformément à l'article 20/1 de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire.

Au plus tard dans le mois après l'accusé de réception remis après réception du document, le dépositaire de l'acte ou du registre décide s'il peut procéder à la mention ou à la transcription.

En cas de transmission de l'acte ou de la décision au ministère public, ce délai est prolongé de deux mois.

En cas de demande d'avis au poste consulaire, ce délai est de nouveau prolongé de deux mois."

## CHAPITRE 3

**Modification de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire**

## Art. 6

Dans la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire, il est inséré un article 20/1 rédigé comme suit:

## HOOFDSTUK 2

**Wijziging van het Wetboek van internationaal privaatrecht**

## Art. 5

In artikel 31 van het Wetboek van internationaal privaatrecht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1, eerste lid, wordt aangevuld met de woorden "en 28";

2° paragraaf 1, derde lid, wordt aangevuld als volgt:

"Hetzelfde geldt indien hij geen beslissing neemt binnen de termijnen zoals bedoeld § 2, vijfde lid. In dat geval doet de rechtbank uitspraak over de vermelding of overschrijving.";

3° paragraaf 2 wordt aangevuld met twee leden, luidende:

"In geval van ernstige twijfel kan het openbaar ministerie het document voor advies voorleggen aan de consulaire beroepspost binnen wiens ambtsgebied de beslissing of authentieke akte werd uitgesproken of opgesteld, overeenkomstig artikel 20/1 van de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht.

De bewaarder van de akte of van het register beslist ten laatste een maand na het bericht van ontvangst afgeleverd na ontvangst van het document of hij kan overgaan tot de vermelding of de overschrijving.

Ingeval van verzending van de akte of van de beslissing aan het openbaar ministerie, wordt deze termijn verlengd met een periode van twee maanden.

Ingeval van een aanvraag tot advies aan de consulaire beroepspost, wordt deze termijn nogmaals verlengd met een periode van twee maanden."

## HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht**

## Art. 6

In de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht, wordt een artikel 20/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 20/1. § 1<sup>er</sup>. Les autorités belges auxquelles il est soumis une décision judiciaire étrangère ou un acte authentique étranger peuvent, en cas de doute sérieux quant au respect des conditions fixées à l'article 26 ou 28 du Code de droit international privé, soumettre, pour avis, le document au poste consulaire de carrière dans le ressort duquel la décision a été prononcée ou l'acte authentique établi.

Le poste consulaire de carrière peut également lancer cette enquête d'initiative aux mêmes conditions pour les documents qui lui sont soumis.

§ 2. L'enquête est réalisée par le poste consulaire de carrière même, via les services équipés spécifiquement à cette fin du poste consulaire de carrière d'un autre État membre de l'Union européenne ou via les personnes, qui disposent de l'expertise nécessaire, spécialement désignées à cet effet par le ministre des Affaires étrangères à la demande du poste consulaire de carrière.

Les autorités locales ou centrales étrangères compétentes ou des personnes fiables ayant assisté à l'événement décrit dans l'acte peuvent être consultées dans le cadre de cette enquête.

§ 3. Le document fait mention de l'enquête et de son résultat.

L'agent diplomatique ou consulaire mentionne sur une feuille annexée ses remarques, les constatations qu'il a faites au cours de l'enquête et, en cas d'avis négatif, sa motivation spéciale.

§ 4. Les personnes sur lesquelles le document porte peuvent demander une contre-enquête.

Les délais légaux qui courent en cas d'application du § 1<sup>er</sup> sont suspendus pour la durée de la contre-enquête jusqu'à la transmission de celle-ci à l'autorité visé au paragraphe 1<sup>er</sup>.

§ 5. S'il ressort d'une décision définitive que le document ne satisfait pas aux conditions fixées aux articles 26 et 28 du Code de droit international privé, les éventuels coûts de l'enquête effectuée par des tiers à la demande du poste consulaire de carrière et de la contre-enquête sont à charge de la personne qui se prévaut du document.

Les modalités relatives à la fixation des coûts et à leur contrôle sont fixées par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.”

“Art. 20/1. § 1. De Belgische overheden aan wie een buitenlandse rechterlijke beslissing of authentieke akte wordt voorgelegd kunnen, in geval van ernstige twijfel met betrekking tot de naleving van de voorwaarden gesteld door artikel 26 of artikel 28 van het Wetboek van internationaal privaatrecht, het document voor advies voorleggen aan de consulaire beroepspost binnen wiens ambtsgebied de beslissing of authentieke akte werd uitgesproken of opgesteld.

De consulaire beroepspost kan onder dezelfde voorwaarden ook op eigen initiatief dit onderzoek starten met betrekking tot documenten die haar worden voorgelegd.

§ 2. Het onderzoek wordt door de consulaire beroepspost zelf uitgevoerd of via de hiertoe specifiek uitgeruste diensten van de consulaire beroepspost van een andere lidstaat van de Europese Unie of via door de minister van Buitenlandse Zaken op voordracht van de consulaire beroepspost bijzonder daartoe aangestelde personen die beschikken over de nodige expertise.

Ter gelegenheid van het onderzoek kunnen de bevoegde buitenlandse centrale of lokale overheden of betrouwbare personen die bij de in de akte beschreven gebeurtenis aanwezig waren, worden bevraagd.

§ 3. Van het onderzoek en het resultaat ervan wordt melding gemaakt op het document.

De diplomatieke of consulaire ambtenaar voegt zijn opmerkingen, de vaststellingen die hij heeft gedaan tijdens het onderzoek en, indien het negatief advies betreft, zijn bijzondere motivatie, toe op een vastgehecht blad.

§ 4. De personen op wie het document betrekking heeft, kunnen een tegenonderzoek vragen.

Wettelijke termijnen die lopen in geval van toepassing van § 1, worden geschorst voor de duur van het tegenonderzoek tot aan verzending ervan aan de overheid bedoeld in § 1.

§ 5. Als uit een definitieve beslissing blijkt dat het document niet voldoet aan de voorwaarden vastgesteld in de artikelen 26 en 28 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht, vallen de eventuele kosten van het onderzoek verricht door derden in opdracht van de consulaire beroepspost en van het tegenonderzoek, ten laste van de persoon die zich op het document beroept.

De nadere regelen met betrekking tot het bepalen van de kosten en de controle hierop, worden vastgesteld bij een in de Ministerraad overlegd koninklijk besluit.”

## Art. 7

Dans la même loi, il est inséré un article 20/2 rédigé comme suit:

“Art. 20/2. Le chef d’un poste consulaire de carrière peut délivrer à des Belges qui souhaitent contracter mariage dans le ressort de son poste, à leur demande, un certificat de non-empêchement à mariage d’où il ressort qu’aucune objection légale n’existe selon le droit belge à l’égard du mariage, si l’autorité étrangère exige la production de ce certificat.

Le certificat n’est délivré que s’il ressort de l’enquête que le requérant satisfait, selon le droit belge, aux qualités et conditions requises pour pouvoir contracter mariage.

Lors de la demande du certificat, les requérants doivent élire domicile en Belgique pour la correspondance et les notifications.

En cas de doute sérieux quant aux qualités et conditions requises pour pouvoir contracter mariage, le chef du poste consulaire de carrière communique la demande de certificat au procureur du Roi compétent et en informe le requérant.

Dans les quatre mois de la réception de la demande du certificat, le procureur du Roi peut s’opposer à sa délivrance.

La suspension de l’opposition peut être demandée dans le mois de la notification de l’opposition devant le tribunal de première instance du ressort du procureur du Roi qui s’est opposé à la délivrance du certificat. Le juge doit statuer à bref délai.

En cas de non-opposition du procureur du Roi dans le délai visé à l’alinéa 5, le chef du poste consulaire de carrière doit procéder à la délivrance du certificat.”

## CHAPITRE 4

## Dispositions transitoires

## Art. 8

Les mariages projetés en vue desquels les futurs époux ont fait la déclaration avant la date d’entrée en vigueur de la présente loi restent soumis aux anciennes dispositions applicables des articles 63, 64 et 167 du Code civil.

## Art. 7

In dezelfde wet wordt een artikel 20/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 20/2. Het hoofd van een consulaire beroepspost kan aan Belgen die een huwelijk willen aangaan in het ambtsgebied van zijn post op hun verzoek, een attest van geen huwelijksbelet uitreiken waaruit blijkt dat er naar Belgisch recht geen wettelijk bezwaar bestaat tegen het huwelijk, indien de buitenlandse overheid de voorlegging van dit attest eist.

Het attest wordt slechts uitgereikt indien na onderzoek blijkt dat de aanvrager volgens Belgisch recht voldoet aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan.

Bij de aanvraag van het attest moeten de verzoekers woonplaats kiezen in België voor briefwisseling en betekeningen.

Het hoofd van de consulaire beroepspost zendt, bij ernstige twijfel over de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen nagaan, de aanvraag van het attest aan de bevoegde procureur des Konings en geeft de verzoeker hiervan kennis.

De procureur des Konings kan zich binnen vier maanden na ontvangst door hem van de aanvraag van het attest, verzetten tegen de uitreiking ervan.

De opheffing van het verzet kan binnen een maand van de kennisgeving van het verzet gevraagd worden voor de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied van de procureur des Konings die zich verzet heeft tegen de uitreiking van het attest. De rechter moet op korte termijn uitspraak doen.

Indien de procureur des Konings binnen de termijn bedoeld in het vijfde lid, geen verzet heeft aangetekend, moet het hoofd van de consulaire beroepspost overgaan tot de uitreiking van het attest.”

## HOOFDSTUK 4

## Overgangsbepalingen

## Art. 8

De voorgenomen huwelijken waarvan de aanstaande echtgenoten aangifte hebben gedaan vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet, blijven onderworpen aan de vroeger toepasselijke bepalingen van de artikelen 63, 64 en 167 van het Burgerlijk Wetboek.

## Art. 9

L'article 20/2 de la loi du 31 décembre 1851 sur les consulats et la juridiction consulaire, inséré par l'article 7, n'est pas applicable aux demandes de délivrance d'un certificat de non-empêchement à mariage introduites avant la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

## CHAPITRE 5

**Entrée en vigueur**

## Art. 10

Les articles 2 et 4 de la présente loi entrent en vigueur le premier jour du douzième mois qui suit celui de sa publication au *Moniteur Belge*.

Le Roi peut fixer une date d'entrée en vigueur antérieure à celle mentionnée à l'alinéa 1<sup>er</sup>.

22 novembre 2010

## Art. 9

Artikel 20/2 van de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht, ingevoegd bij artikel 7, is niet van toepassing op aanvragen tot afgifte van een attest van geen huwelijksbeletsel die werden gedaan vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet.

## Hoofdstuk 5

**Inwerkingtreding**

## Art. 10

De artikelen 2 en 4 van deze wet treden in werking op de eerste dag van de twaalfde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

De Koning kan een datum van inwerkingtreding bepalen voorafgaand aan de datum vermeld in het eerste lid.

22 november 2010

Nahima LANJRI (CD&V)  
Leen DIERICK (CD&V)  
Raf TERWINGEN (CD&V)  
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)